

[Riishøj]

som er en politisk faktor i Afghanistan, at tømme områder med særlig kraftig modstand mod styret for befolkning – ganske enkelt gennem terrorbombninger – og at udnytte de interne spændinger i Pakistan til egen fordel. Det har vi set i de allerseneste uger ved, at Sovjetunionen støtter bestemte stammer i Pakistan for at svække både Pakistan og modstandsbevægelsen.

Regeringsomdannelsen for nylig, i december, er utvivlsomt møntet på at genoptage en del af det, der traditionelt har været oppositionen, det vil sige at skabe en noget bredere basis, men det sker altså samtidig med, at man destabiliserer stammefællesskabet og destabiliserer nabostaterne.

Som krigen skrider frem, bliver det stadig vanskeligere at skabe den forsoning, der er nødvendig for at løse konflikten. Det er det internationale pres, det er oplysninger om krigen, og det er givetvis store tabstal, som er de eneste midler til at standse denne krig. Der er om bekendt ikke fri meningsudveksling i Sovjetunionen.

Ganske som da Vietnamkrigen standsede, forudsætter politisk løsning imidlertid, at der er en meningsfuld dialog mellem supermagterne. Det var der, da Vietnamkrigen standsede. Det var tidspunktet, da SALT-aftalerne blev indgået. Selv da USA bombede Hai-phong, valgte den sovjetiske ledelse at forhandle om politiske udeståender.

Derfor skal denne krig ikke bruges til at ødelægge nedrustningsbestræbelserne. Man skal bruge også nedrustningsbestræbelserne for at skabe den nødvendige politiske ramme for at få Sovjetunionen ud af Afghanistan, og dertil kræves givetvis som det allervigtigste et meget stærkt FN-engagement. Det er svært at se andre internationale organisationer end FN, der kan løse op for denne konflikt. Udviklingen i Afghanistan skal ikke bruges til at standse dialogen mellem supermagterne og ødelægge FN's andet motto for 1986, nemlig det internationale fredsår.

SF kan derfor klart støtte det dagsordensforslag, der er fremsat. Vi glæder os over, at det kan vedtages så bredt. Jeg vil i anden runde stille nogle opklarende spørgsmål om, hvordan vi skal anvende de forøgede bistandsmidler til oplysningsarbejdet og den humanitære bistand.

Stinus (RV):

1986 er internationalt fredsår. Man kan håbe, at dette fredsår, som er besluttet af FN's medlemslande i enighed, også vil få betydning for det afghanske folk, men der er i øjeblikket ikke meget, som tyder på det. Fredsåret skal først og fremmest dreje sig om at værne freden og sikre menneskehedens fremtid, som det hedder i FN's generalforsamlings resolution.

For det afghanske folk og for andre folk, som lever i krigshærgede områder, må det internationale fredsår opfattes som en håb, hvis ikke det i løbet af dette fredsår lykkes at tage konkrete skridt til at få bragt krigen til ophør og sikre, at de menneskerettigheder og fundamentale friheder, som også omtales i fredsårsresolutionen, kommer til at gælde for det afghanske folk.

Heldigvis har FN beskæftiget sig med Afghanistan, og ikke mindre end syv gange har generalforsamlingen med overvældende flertal vedtaget resolutioner, som under henvisning til FN-pagten udtrykker bekymring over Sovjetunionens væbnede intervention i Afghanistan og opfordrer til øjeblikkelig tilbagetrækning af alle fremmede tropper. Det er et klart budskab, og uanset hvor mange gange Sovjetunionen og satellitregimet i Kabul afviser resolutionen under henvisning til, at der er tale om indblanding i Afghanistans indre anliggender, må det dog også i Moskva gøre indtryk, at resolutionen år efter år vedtages af over 100 af FN's medlemslande, senest den 13. november sidste år med 122 stemmer for og 19 imod. Det må gøre indtryk, når endog lande, som normalt støtter sovjetiske synspunkter i FN, år efter år stemmer for en resolution, som klart og tydeligt tager afstand fra sovjetiske troppers tilstedeværelse i Afghanistan. I den sammenhæng er det af underordnet betydning, men dog beklageligt, at lande som Finland, Indien og Nicaragua ikke ser sig i stand til at tage afstand fra Sovjetunionens politik.

Der er nu også vedtaget en resolution vedrørende menneskerettighedssituationen i Afghanistan på baggrund af en rapport udarbejdet af FN's menneskerettighedskommissionens særlige rapportør, østrigeren Felix Ermacora. Resolutionen taler sit tydelige sprog, og det er der grund til, for rapporten selv er uhyggelig læsning. Den er blevet afvist af både Sovjetunionen og Afghanistan, som har afvist et samarbejde med rapportøren, hvilket